

Verslag bewonersavond tijdelijke wissellocatie voor woonboten

Locatie:	Café Belcampo, Hannie Dankbaarpassage 10, 1053 RT Amsterdam
Datum:	25 november 2019, 18:00 - 20:00 uur
Aanwezig:	Jeroen van Berkel, dagelijks bestuurder Gemeente Amsterdam Jessica ter Maat, omgevingsmanager Gemeente Amsterdam Fred Dirksen, projectleider Gemeente Amsterdam Ellen bij 't Vuur, projectassistent Gemeente Amsterdam Tom van den Heuvel, technisch manager Gemeente Amsterdam Harm Elgersma, adviseur Woonboten Gemeente Amsterdam Tessa Poll, medewerker Vergunningen stadsdeel West Anica Kortland, omgevingsmanager Gemeente Amsterdam Winfried Pieroelie, ambtelijk opdrachtgever Gemeente Amsterdam circa 70 bewoners en anderszins betrokkenen
Verslag:	Cunera Frisart

1. Inleiding

In Amsterdam worden de komende jaren bruggen en kademuren vernieuwd. In West geldt dat onder andere voor de Da Costakade. Om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren, is zowel op de kade als op het water ruimte nodig. Dit betekent, dat de woonboten tijdelijk verplaatst moeten worden. De gemeente is daarom op zoek naar tijdelijke wissellocaties in de omgeving; onder andere wordt gekeken naar de Bilderdijkkade ter hoogte van nummer 9 tot en met 67 (tussen De Clercqstraat en Kinkerstraat). De locatie lijkt geschikt om circa twaalf tijdelijke ligplaatsen te realiseren vanaf 2021. Om dit mogelijk te maken zullen geen bomen gekapt worden, wel is een aantal aanpassingen noodzakelijk, zoals:

- pleziervaartuigen moeten door eigenaren tijdelijk naar elders verplaatst worden;
- aanleg tijdelijke voorzieningen zoals toegangen en nutsvoorzieningen tot de woonboten.

Hiertoe moet een zogeheten tijdelijke omgevingsvergunning worden aangevraagd; de werkzaamheden aan de Da Costakade duren naar verwachting vier tot vijf jaar.

Tijdens deze bewonersavond kunnen bezoekers tussen 18:00 en 20:00 uur komen en gaan op het tijdstip dat hen het beste uitkomt, kort of lang blijven en in gesprek gaan met een of meer medewerkers van de gemeente en met de portefeuillehouder van stadsdeel West, Jeroen van Berkel, over bovenbeschreven onderwerp.

Wie de presentielijst (leesbaar) invult, ontvangt het verslag van deze bijeenkomst per e-mail.

2. Plenair: in gesprek met dagelijks bestuurder Jeroen van Berkel

Na een kort welkomstwoord door omgevingsmanager Jessica ter Maat schetst portefeuillehouder Jeroen van Berkel de context van de bijeenkomst (zie ook 1. Inleiding). Dhr. Van Berkel benadrukt dat niets al is besloten.

Naast zo'n 1600 bruggen heeft de gemeente Amsterdam 600 km kade en oever in beheer, waarvan 200 km kade met een fundering op houten palen. Inspecties, onder andere door gespecialiseerde duikers, geven inzicht in de constructieve staat waarin de funderingen verkeren. Van de Da Costakade, die stamt uit 1890/1900, blijkt 70 % van de kademuren in zeer slechte staat te verkeren. Besloten is daarom om de kademuren van de gehele Da Costakade te vernieuwen,

een ingrijpend project voor de (woonboot)bewoners. Om voldoende werkruimte te creëren moeten woonboten verplaatst worden. Woonboten die onder de bruggen door kunnen, moeten tijdelijk gehuisvest worden op alternatieve ligplaatsen; woonboten die daarvoor te hoog zijn, moeten binnen het rak (grachtdeel tussen twee bruggen) steeds verschoven worden. De opgave is dus om tijdelijke ligplaatsen, bij voorkeur in de buurt van de Da Costakade, te vinden. Verschillende locaties zijn onderzocht en een aantal is om diverse redenen weer afgefallen. Het projectteam heeft een aantal locaties op het oog, waarvan de Bilderdijkkade er een is. Tijdens de bewonersavond over tijdelijke wissellocatie Geuzenkade werd door de aanwezigen een alternatief aangedragen: Westelijk Marktkanaal ter hoogte van De Ruige Speelplek (Willem de Zwijgerlaan t/o 185); de haalbaarheid van deze locatie als tijdelijke wissellocatie wordt ook onderzocht. Voorafgaand aan het besluit over de wissellocaties, wordt dit opnieuw met de buurt besproken en worden de reacties daarop meegenomen. Tegen het uiteindelijke besluit is bezwaar en beroep mogelijk.

Reacties aanwezigen en antwoorden

- Er is begrip voor de noodzaak van verplaatsen van woonboten van de Da Costakade, er is echter ook zorg met betrekking tot voorgestelde wissellocatie en er worden alternatieven genoemd.
- Alternatieven:
 - o een van de aanwezigen zegt voor zeker 45 woonboten alternatieve locaties te weten. Dhr. Van Berkel ontvangt deze informatie graag van de spreker;
 - o Nassaukade, aangezien Singelgracht veel breder is dan Bilderdijkgracht. Dhr. Van Berkel legt uit dat deze locatie na de zomer 2020 nodig is om jachthaven Staverno (Singelgracht) te verplaatsen in verband met werkzaamheden Singelgrachtgarage; mw. Ter Maat vult aan dat wachten met aanpak Da Costakade totdat Singelgrachtgarage gerealiseerd is en Nassaukade als wissellocatie gebruikt zou kunnen worden geen optie is, aangezien uit onderzoek is gebleken dat de kademuren aan de Da Costakade op korte termijn vernieuwd moeten worden;
 - o Bilderdijkkade even zijde ter hoogte van nieuwbouw (nr. 50 en verder). Dhr. Van Berkel neemt deze optie ter overweging mee, reden waarom hier in het voorstel niet voor is gekozen, is dat een recent ingerichte kade bij voorkeur niet alweer wordt opengebroken voor aanleg voorzieningen. Gekozen is voor woonboten aan 'autozijde', vanwege zicht, winkels en bedrijven op de begane grond en zodat de wandelboulevard aan even zijde voor iedereen in stand kan blijven. Aanwezige bewoners nr. 50 verschillen onderling van mening: de een vindt boten voor de deur geen enkel probleem, de ander vindt dit om diverse redenen een slecht idee (kade is net nieuw ingericht, nadeel van woonboten voor de deur treft met name begane-grond-woningen en die bevinden zich vooral aan even zijde);
 - o Aanlegsteigers Jacob van Lennepkade (tussen Nicolaas Beetsstraat en Jan Pieter Heijestraat);
 - o Indien woonbootbewoners willen, verplaatsen naar andere stadsdelen. Dhr. Van Berkel antwoordt dat dit desgewenst mogelijk is mits elders ligplaatsen beschikbaar zijn. Woonbootspecialist Harm Elgersma meldt dat in Oost een aantal tijdelijke wisselligplaatsen beschikbaar zijn. Er zijn echter meerdere kademuren in de stad die vernieuwd moeten worden, waarvoor tijdelijke plekken nodig zijn.
- Er is zorg dat tijdelijke situatie toch permanent wordt als infrastructuur eenmaal aangelegd is. Dhr. Van Berkel antwoordt dat tijdelijke wissellocatie in eerste instantie voor woonboten van Da Costakade is bedoeld; zodra aanpak Da Costakade gereed is, worden woonboten weer teruggeplaatst en worden de voorzieningen verwijderd. Gevreesd wordt dat wissellocatie daarna in gebruik zal blijven voor woonboten uit andere grachten die tijdelijk verplaatst moeten worden in verband met aanpak van kademuren daar. Als geen garantie gegeven kan worden betreffende de tijdelijkheid dan voorspelt een van de aanwezigen een stroom van bezwaren. Dhr. Van Berkel legt uit dat er in Amsterdam een onderzoek gaande is naar de staat van de kademuren. Op dit moment is nog niet bekend hoeveel kademuren de komende jaren

vernieuwd moeten worden, maar naarmate steeds duidelijker wordt wat de omvang van het Amsterdamse kademurenprobleem is en naarmate de aanpak van de Da Costakade vordert, kan de planning steeds preciezer worden aangegeven. In de tijdelijke omgevingsvergunning kan vastgelegd worden, dat de bestemming 'tijdelijke ligplaatsen' vervalt zodra de aanpak Da Costakade gerealiseerd is en woonboten weer teruggeplaatst zijn. Stilzwijgend verlengen of structureel maken is dan niet mogelijk, een nieuwe procedure zou daarvoor gevolgd moeten worden.

- Verschil in brieven Geuzenkade (vier tot tien jaar) en Bilderdijkkade (vier tot vijf jaar).
Mw. Ter Maat legt uit dat een tijdelijke omgevingsvergunning voor maximaal tien jaar kan worden afgegeven. Tijdens de bijeenkomst over de wissellocatie Geuzenkade bleek dat men dacht dat de wissellocatie sowieso tien jaar als zodanig gebruikt zou worden. Aangezien deze wissellocatie in principe vier tot vijf jaar in gebruik zal worden genomen, is in de brief voor de Bilderdijkkade niet de theoretische maximale vergunningsperiode maar de te verwachten periode vermeld. De woonboten worden naar verwachting over ongeveer twee jaar verplaatst naar tijdelijke ligplaatsen. Zodra de exacte planning bekend is, hoort u dit.
- Woonboten neerleggen ten koste van biotoop drijvend groen strookt niet met duurzaamheidsbeleid.
- Nauwe doorvaart, in andere delen van deze gracht liggen ook woonboten aan beide zijden, als doorvaart daar mogelijk is, is dat in voorgesteld rak ook mogelijk. Desondanks wordt gepleit voor woonboten aan een kant van de gracht in plaats van aan beide zijden.
- Vrees voor waardedaling huis ten gevolge van veranderde situatie (minder uitzicht op /contact met water/aantasting privacy), terwijl aan eigenaren ten tijde van de koop verzekerd werd dat de toenmalige situatie onveranderd zou blijven.
Dhr. Van Berkel legt uit dat het bestemmingsplan ook niet wijzigt, maar dat het gaat om een tijdelijke omgevingsvergunning.
- Onderhoudseisen aan woonboten: er zijn voor zover nu bekend geen aanvullende eisen in het kader van verplaatsing.
- Hoogte woonboten, is eigenaren aan te rekenen dat hun boot inmiddels niet meer onder brug door kan en totale aanpak Da Costakade daardoor waarschijnlijk langer duurt?
Dhr. Van Berkel antwoordt dat hoogte van boten het project weliswaar met probleem opzadelt, omdat er werkruimte gevonden moet worden aan de Da Costakade. Tegelijkertijd zou het niet mogelijk zijn om alle woonboten te verplaatsen, gezien het benodigde aantal tijdelijke ligplekken in de buurt.
- Wat betreft pleziervaartuigen: pleziervaartuigenvignet geeft recht op plek, maar niet op *vaste eigen* plek. Er is voor ieder pleziervaartuig elders in de buurt/stad plek, eigenaren moeten wel zelf op zoek gaan.
- Parkeerdruk zal stijgen ten gevolge van opheffen parkeerplaatsen oneven zijde ten behoeve van ruimte voor toegangen woonboten, nutsvoorzieningen et cetera: in parkeergarage Kwintijn is voldoende parkeerruimte vrij om dit op te vangen.
- Vrees voor totale verstopping van Oud-West komende tien jaar, waardoor men stad niet meer in of uit komt.
Dhr. Van Berkel antwoordt dat de gemeente Amsterdam zich geconfronteerd ziet met een (veiligheids)probleem betreffende bruggen en kademuren en de aanpak daarvan kan niet op de lange baan geschoven worden. Programma Oranje Loper (vernieuwen negen bruggen op traject Raadhuisstraat - Mercatorplein) en aanpak kademuren zullen grote impact hebben op de aangrenzende buurten. Ten behoeve van bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid vindt de nodige afstemming plaats tussen de verschillende projecten. Neemt niet weg dat sprake zal zijn van een logistieke uitdaging voor betrokkenen die in betreffende buurten wonen en/of werken.
- Verzoek om, na alle bouwellende die de buurt al heeft doorstaan (ontwikkeling Hallen), nu gevrijwaard te worden van woonboten voor de deur van de oudbouw.
- Voorgestelde situatie is in strijd met bestemmingsplan: bestemmingsplan Oud-West is inmiddels vastgesteld, beroep daartegen is nog mogelijk.
Dhr. Van Berkel legt uit, dat een bestemmingsplan in principe voor tien jaar geldt, er kan zich echter altijd een situatie voordoen waardoor er reden is om (tijdelijk) af te wijken van het

- bestemmingsplan. Voor een tijdelijke omgevingsvergunning moet zeer goed onderbouwd worden waarom afgeweken wordt van het geldende bestemmingsplan.
- Geuzenkade én/of Bilderdijkkade als wissellocatie? En kan het desnoods 50:50? Dus de helft van de woonboten in de Bilderdijkkade en de helft van de woonboten in de Geuzenkade? Dhr. Van Berkel antwoordt in eerste instantie 'of', 50:50 neemt hij mee als idee. Uiteindelijk zal na onderzoek potentiële wissellocaties blijken welke locaties daadwerkelijk als zodanig gebruikt gaan worden. Woonbotenadviseur Harm Elgersma legde tijdens de individuele gesprekken al uit, dat er veel tijdelijke ligplaatsen nodig zijn, Da Costakade is niet de enige kade die vernieuwd moet worden en vanwaar woonboten tijdelijk verplaatst moeten worden. Er zijn meerdere plekken benodigd.
 - Verkeersveiligheid, oversteek Kinkerstraat ter hoogte van Bilderdijkkade is nu al een uitdaging, nog meer drukte is niet wenselijk.
 - Petitie bewoners voormalig Julianaziekenhuis (ingang Ter Haarstraat) kan tijdens de bijeenkomst nog ondertekend worden, inhoud kort samengevat:
 - o gemeente verzekerde pandeigenaren eerder dat daar geen woonboten zouden komen;
 - o woongenot daalt ten gevolge van woonboten aan beide zijden;
 - o inbreuk privacy even zijde;
 - o waardedaling woningen;
 - o wissellocatie gaat ten koste van ecosysteem waarvoor destijds intensief gelobbyd is;
 - o meer bewoners leidt tot meer auto's, terwijl tegelijkertijd tijdelijke ligplaatsen ten koste gaan van parkeerplaatsen;
 - o er zullen meer kadevernieuwingen volgen waarvoor wissellocatie nodig is, dus tijdelijkheid is relatief;
 - o rak tussen Kwakersstraat en Kinkerstraat (waar nu geen woonboten zijn ingetekend) biedt ruimte voor tijdelijke ligplaatsen;
 - o als gemeente bezwaren negeert en besluit tot voorgestelde situatie, overwegen bewoners juridische stappen en vergoeding wegens planschade te claimen.
 - Voorgestelde wissellocatie Geuzenkade komt ter sprake:
 - o veel breder dan Bilderdijkkade;
 - o beide zijden Geuzenkade gebruiken als wissellocatie.
Reactie: talud aan een zijde is (ook onder water) te steil om ligplaatsen te realiseren;
 - o Welke reacties kwamen er tijdens bijeenkomst op 6 november jongstleden over wissellocatie Geuzenkade? Ook daar zijn vergelijkbare bezwaren geuit.

Reacties betreffende informeren/communiceren

- Idee om ideeënlijn te openen waar bewoners concrete ideeën kwijt kunnen. Ideeën kunnen gemaild worden naar mw. Ter Maat (contactgegevens zie 4. Informatie).
- Deel van bewoners ontving daags ervoor of helemaal geen bericht over deze bijeenkomst, wat niet bijdraagt aan het vertrouwen in de gemeente.
- Terugkoppeling naar aanleiding van deze bijeenkomst is circa eind januari 2020.

3. Inloop: individuele gesprekken en reacties op memobriefjes

Behalve tijdens het plenaire gesprek met dhr. Van Berkel zijn (dezelfde en andere) reacties ook verzameld tijdens individuele gesprekken en op memobriefjes op de plattegronden van de tijdelijke wissellocatie.

Individuele gesprekken

Tijdens individuele gesprekken kwam onder andere het volgende aan de orde:

- zorg over parkeren, realiseren wissellocatie gaat ten koste van parkeerplaatsen, terwijl in de huidige situatie rondjes rijden op zoek naar een parkeerplaats al geen uitzondering is: parkeergarage Kwintijn biedt voldoende parkeerruimte;
- rak tussen De Clercqstraat en Kwakersstraat: indruk dat tegenwoordig meer gekeken wordt naar belangen van woonbootbewoners dan naar die van walbewoners, aan een zijde woonboten is te doen, aan beide zijden is teveel, je ziet dan niets meer van het water;

- 'oude rechten' oudbouwbezoekers: na jarenlange overlast van ontwikkeling De Hallen en omgeving (troep, geluid, afsluitingen, parkeerdruk omdat parkeerplaatsen in beslag werden genomen door aannemersbusjes) nu graag oudbouwbezoekers ontzien en tijdelijke ligplaatsen bij voorkeur in rak tussen Kwakersstraat en Kinkerstraat realiseren, bijkomend voordeel aan even zijde: dit gaat niet ten koste van autoparkeerplaatsen;
- foto huidige situatie Bilderdijkgracht, voorstel gaat ten koste van drijvende tuintjes, terwijl Oud-West al zo weinig groen heeft, er is begrip voor het probleem, desondanks een nadrukkelijk verzoek om te zoeken naar andere locaties: diverse locaties zijn en worden onderzocht. Dhr. Jeroen van Berkel legt uit dat hij er is voor *alle* partijen, zowel de bewoners die straks eventueel woonboten voor de deur krijgen als de bewoners (deels gezinnen met kinderen) die geconfronteerd worden met het feit dat zij voor enkele jaren met huis en haard moeten verkassen uit hun vertrouwde omgeving, voor hen moet voor die periode een goede plek gevonden worden;
- duur tijdelijke situatie, een half jaar vindt niemand een probleem, vier tot vijf jaar wel, bovendien vrees dat vier tot vijf jaar toch tien jaar wordt (omdat in de toekomst ook woonboten vanuit andere grachten verplaatst zullen moeten worden) en dat tijdelijk toch permanent wordt als alle voorzieningen er eenmaal zijn: een tijdelijke omgevingsvergunning kan een maximale duur van tien jaar hebben en vervalt daarna automatisch.

Memobriefjes

Op memobriefjes op de plattegronden werd onder andere het volgende (opnieuw) achtergelaten:

- zorg over de termijn;
- diverse memobriefjes over groen: ecosysteem watertuintjes (vogelnesten, waterdiertjes, vissen) moet na verwijdering weer helemaal opnieuw groeien, groen behouden (West Begroot wil groen), liever meer plezierbootjes verwijderen (is toch pure luxe);
- diverse memobriefjes over verbouwingmoedigheid na ontwikkeling Hallen (bovendien nog horecaoverlast en drukte), verzoek om deze locatie nu te ontzien en andere locatie te belasten;
- diverse memobriefjes met verzoek wissellocatie ter hoogte van nieuwbouw even zijde te realiseren in plaats van oneven zijde, redenen onder andere: behoud watertuintjes, behoud parkeerplaatsen, drukte/zwaar verkeer oneven zijde, even zijde geen autolichten die bij woonboten naar binnen schijnen door schuinparkeren;
- Bilderdijkkade te smal voor woonboten aan beide zijden;
- verdeling aantal boten over twee rakken is 5 - 7, waarom niet 6 - 6;
- Bilderdijkkade tussen Kwakersstraat en Kinkerstraat: nu al berendruk/veel overlast (sportschool, Dirk van de Broek, druk verkeer [fietsers, voetgangers, laden en lossen]), dus niet ook nog woonboten toevoegen, veel te gunstige voorstelling van zaken (zie Google Maps satellietfoto);
- maak werkruimte in Da Costagracht door slimme fasering en schuiven met woonboten binnen het rak (dubbelleggen, niet tijdelijk naar elders verplaatsen);
- verminder drukte in Oud-West door woonbootbezoekers Da Costakade verhuizing naar rustiger locatie buiten 1053 aan te bieden, inventariseer wie dit willen;
- alternatief: kade tegenover Van Reigersbergenstraat (gaat daar niet ten koste van parkeerplaatsen), Geuzenkade; Kop van Jut
- verifieer of bewoners weten dat zij toegang tot parkeergarage hebben;
- relatief veel bewoners oneven zijde aanwezig, omdat voorgesteld wordt daar wissellocatie te maken;
- In bestemmingsplan 1995 staat dat er geen woonboten komen, voelt bedonderd.
- aanpak bruggen en kades beter coördineren.

4. Informatie

Voor vragen en informatie kunt u contact opnemen met omgevingsmanager Jessica ter Maat, via email j.ter.maat@amsterdam.nl of telefoonnummer 06 1927 2642.